

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2021r.

Sąd Okręgowy w Toruniu, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Andrzej Westphal

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Katarzyna Chudzińska

po rozpoznaniu w dniu: 9 września 2021r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa: J. R.

przeciwko: L. G. (1)

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanej L. G. (1) na rzecz powoda J. R. kwotę 37.500,00 euro (trzydzieści siedem tysięcy pięćset) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 9 sierpnia 2019r. do dnia zapłaty,

II. W pozostałej części oddala powództwo,

III. Zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 14.611,58 zł (czternaście tysięcy sześćset jedenaście 58/100) z tytułu zwrotu kosztów procesu ,

IV. Nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w T. kwotę 130,00 zł (sto trzydzieści) z tytułu kosztów sądowych .

Sygn. akt I C 2138/19

UZASADNIENIE

Powód J. R. (1) domagał się wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym zasądzającego od pozwanej L. G. (1) kwotę 37.500,00 euro z odsetkami za opóźnienie od dnia 14 lipca 2010r. do dnia zapłaty. W piśmie z dnia 15 listopada 2019r. powód sprecyzował, że mają to być odsetki ustawowe (k. 81-82) .

Zarządzeniem z dnia 22 listopada 2019r. sędzia stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty (k. 85) .

W odpowiedzi na pozew pozwana wносиła o oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów procesu (k. 99 – 100) .

Sąd ustalił, co następuje:

Powód jest obywatelem (...) , a pozwana - (...).

Okoliczności niesporne

Strony poznały się na stacji benzynowej w 2009r. Nawiązała się między nimi znajomość . Powód interesował się sprawami pozwanej np. tym jak sobie wyobraża przyszłość . Mówiła ,że chce studiować psychologię i zostać psychoterapeutą . Pozwana zrobiła nam nim dobre wrażenie i chciał jej pomagać. Strony wymieniły się numerami

telefonów . Utrzymywał ze sobą kontakt i powód zaprosił pozwaną do (...) / obecnie – (...) / . Powód mówił , że pozwana mu się podoba .

Gdy tylko pozwana prosiła powoda o pieniądze , on zaraz je przysyłał przekazami (...) U.” . Były to kwoty rzędu 1.000-3.000 euro . Pozwana prowadziła sklep z odzieżą i , między innymi , potrzebowała pieniędzy na kupno towaru . Poza tym, powód przekazywał jej pieniądze na utrzymanie .

Dowód: zeznania świadków : A. N. k. 175 – 175 v , O. N. k. 175 v- 176, przesłuchanie powoda k. 245 v - 246 i pozwanej k. 246 v – 247 ,

Pozwana chciała kupić samochód. Powód pożyczył jej na ten cel 12.500 euro . Zostało wówczas spisane oświadczenie w języku niemieckim o treści : „Ja, L. G. (1) , zamieszkała w G. , ul. (...) winna jestem panu J. R. (2) zamieszkałemu w R. EUR 37.500”. Poniżej widnieje data 14 lipca 2010r. oraz wymienione są osoby : „L. G.” i „J.R.”. Obok widnieją podpisy . Oświadczenie to zostało sporządzone i podpisane na terenie (...) , niedaleko miejscowości , w której pozwana kupiła samochód , bezpośrednio przed jego nabyciem.

Dowód : przesłuchanie powoda k. 245 v – 246 v , oświadczenie i jego tłumaczenie k. 14 – 15,

Znajomość stron była kontynuowana .Powód nadal przekazywał pozwanej pieniądze . Strony odwiedzały się . W roku 2014 lub 2015 powód oświadczył się pozwanej i miały miejsce zaręczyny . Termin ślubu nie był jeszcze ustalony. Strony miały plany co prowadzenia różnego rodzaju form działalności w Polsce np. prowadzenia domu pomocy społecznej. Pozwana prowadziła działalność terapeutyczną, w której wykorzystywała także komory hiperbaryczne.

Dowód: zeznania świadków : A. N. k. 175 – 175 v , O. N. k. 175 v- 176, przesłuchanie powoda k. 246 oraz pozwanej k. 247 – 248 ,

Pismem z dnia 2 sierpnia 2019r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 37.500 euro i wyznaczył termin płatności na 3 dni od otrzymania tego pisma . Do pisma był dołączony , między innymi , dokument z 14 lipca 2010r. Zostało ono doręczone dnia 5 sierpnia 2019r.

Dowód: pismo k. 16 - 19 , dowód doręczenia k. 20 – 21 ,

Sąd zważył , co następuje:

Stan faktyczny sprawy w istocie był niesporny między stronami , oprócz kwestii oświadczenia z 14 lipca 2010r . Nie było bowiem kwestionowane przez żadną z nich , że pozostawały w związku konkubenckim . Stał się on na tyle bliski, że w pewnym momencie powód oświadczył się pozwanej i doszło do zaręczyn. Sąd uznał więc za wiarygodne dowody z zeznań świadków : A. N. i O. N. oraz przesłuchania powoda , a także – w tej części – przesłuchania pozwanej. Dowody te są spójne i tworzą niesprzeczną całość .

Okoliczność ta nie podważa jednak faktu przyjęcia przez pozwaną zobowiązania do zwrotu powodowi kwoty 37.500 euro . Ma ono formę pisemną. Skuteczne podważanie tego dokumentu mogłoby mieć miejsce tylko poprzez zakwestionowanie jego autentyczności ,czy faktu jego sporządzenia . W niniejszym procesie pozwana była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika - adwokata . W złożonej przez niego odpowiedzi na pozew z dnia 7 stycznia 2020r. twierdziła , że nigdy nie zawierała z powodem umowy pożyczki , ani nie składała podpisu pod oświadczeniem (k. 100). Zgodnie z art. 6 k.c. „Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie , która z faktu tego wywodzi skutki prawne”. W odpowiedzi na pozew pozwana nie zaoferowała żadnego dowodu na okoliczność , że na dokumencie złożonym przez powoda nie widnieje jej podpis . Taki dowodem byłaby opinia biegłego z zakresu badania pisma . Pozwana zgłosiła tylko dowody w postaci świadków na okoliczność „niezawierania przez pozwaną umów pożyczki z powodem” (k. 99).

Wniosek o dowód z opinii biegłego z zakresu badania pisma nie został zgłoszony także na rozprawach w dniach 15 października 2020r. (k. 159 – 159 v) i 17 grudnia 2020r. (k. 175 – 176 v) , na których pozwaną reprezentował

profesjonalny pełnomocnik – adwokat (abstrahując w tym miejscu od oceny skuteczności zgłoszenia w tym momencie takiego wniosku ze względu na prekluzję dowodową) . Pozwana była pouczona o skutkach spóźnionego zgłoszenia dowodów (k. 93) .

Wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego grafologa został zgłoszony dopiero na rozprawie w dniu 9 września 2021r. (k. 245 v) . Nastąpiło to więc po roku i ośmiu miesiącach od daty sporządzenia odpowiedzi na pozew. Wniosek ten został złożony na rozprawie na której sąd zaplanował przesłuchanie stron , a więc zakończenie procesu . Działanie pozwanej miało więc na celu wyłącznie przedłużenie postępowania . Skoro pozwana twierdzi , że nie podpisała dokumentu , to już w chwili złożenia odpowiedzi na pozew poznała jego treść . Wprost odnosi się do niego twierdząc , że nigdy nie składała pod nim podpisu (k. 100) . Na marginesie należy wskazać , że pozwana знаła treść tego oświadczenia nawet wcześniej . Było ono bowiem dołączone do wezwania do zapłaty z dnia 2 sierpnia 2019r. (k. 16 – 21) . Nie kwestionowała wówczas autentyczności swojego podpisu. Nie wykazała bowiem w tym procesie , żeby złożyła jakąkolwiek odpowiedź na to wezwanie .

Jako spóźniony sąd ocenił także złożony na rozprawie w dniu 9 września 2021r. wniosek o wystąpienie do prokuratury o informacje w sprawie dotyczącej posłużenia się przez powoda sfałszowanym dokumentem. Wprawdzie pozwana – reprezentowana w niniejszym procesie przez profesjonalnego pełnomocnika – adwokata – nie wyjaśniła jakie to miałyby mieć znaczenie dla tej sprawy, ale zapewne wniosek ten zmierzał do zawieszenia postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c. do czasu zakończenia postępowania karnego. Także on miał więc na celu przedłużenie postępowania . Dodać też należy , że przecież to czy dokument był sfałszowany ,czy też autentyczny mogło być przedmiotem postępowania dowodowego w niniejszym procesie cywilnym, bez potrzeby oczekiwania na wynik postępowania karnego , o ile oczywiście pozwana zgłosiłaby stosowny wniosek dowodowy w odpowiednim czasie . O zamiarze przedłużenia postępowania w ten sposób świadczy także to , że pozwana złożyła wniosek do prokuratury dopiero dnia 11 sierpnia 2021r. , a więc niecały miesiąc przed rozprawą . Chciała więc , żeby postępowanie prowadzone przez ten organ znajdowało się na początkowym etapie . W jej intencji czas oczekiwania sądu w niniejszej sprawie na jego zakończenie byłby więc znacznie dłuższy, niż gdyby uczyniła to wcześniej . Tego oczekiwania mogłoby w ogóle nie być ,gdyby złożyła zawiadomienie do prokuratury niezwłocznie po złożeniu odpowiedzi na pozew.

Oba wnioski złożone na rozprawie w dniu 9 września 2021r. sąd pominął więc na podstawie art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c. jako zmierzające jedynie do przedłużenia postępowania .

Po przesłuchaniu stron pozwana ponowiła wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego grafologa powołując się tym razem na art. 232 zd. 2 k.p.c. Przepis ten stanowi , że : „Strony są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów , z których wywodzą skutki prawne . Sąd może dopuścić dowód niewskazany przez stronę”. Zdaniem sądu, zdanie drugie tego artykułu może znaleźć zastosowanie np. gdy jedna ze stron jest osobą nieporadną , w podeszłym wieku, nie orientującą się w przepisach procedury cywilnej i przez to nie potrafiącą się bronić lub dochodzić swoich roszczeń. Działanie sądu z urzędu musi być starannie rozważone ,gdyż stanowi wyjątek od zasady kontradiktoryjności procesu wyrażonej w zdaniu pierwszym art. 232 k.p.c. i znajdującej także odbicie w art. 6 k.c. Sąd mógłby bowiem narazić się na zarzut stronniczości , co byłoby sprzeczne z istotą wymiaru sprawiedliwości .

W niniejszej sprawie nie zachodziła potrzeba działania sądu z urzędu . Obie strony były bowiem reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników, którzy przecież znają zasady obowiązujące w procesie cywilnym . Dodać też należy , że ponowienie tego wniosku i niejako obarczenie sądu skutkami jego pominięcia stanowiło kolejną próbę pozwanej realizowania jej nowej strategii procesowej . Sąd pominął ten wniosek dowodowy (k. 248) . On także zmierzał wyłącznie do przedłużenia postępowania .

Na marginesie należy wskazać , że o strategii procesowej pozwanej polegającej na przedłużaniu postępowania świadczy też fakt ustanowienia nowego pełnomocnika w dniu 3 września 2021r. (k. 240) . Był to piątek poprzedzający tydzień , na który była zaplanowana rozprawa . Pełnomocnik ten zgłosił swoje wstąpienie do sprawy w dniu 6 września 2021r. ,czyli w poniedziałek (k. 239) . Rozprawa była wyznaczona na czwartek 9 września . Pełnomocnik wnosił o jej odroczenie ze względu na brak możliwości „przygotowania obrony interesów pozwanej i złożenia stosownych

wniosków” (k. 239) . Wniosek ten został ponowiony także na rozprawie w dniu 9 września 2021r. (k. 245) . Pozwana przestała być reprezentowana przez poprzedniego pełnomocnika dnia 25 marca 2021r. (data zawiadomienia sądu przez pełnomocnika o wypowiedzeniu pełnomocnictwa – k. 196) . Miała więc prawie pół roku licząc do rozprawy z dnia 9 września 2021r. na ustanowienie nowego . Nie zrobiła tego nawet w związku z rozprawą , która odbyła się dnia 22 kwietnia 2021r. (k. 210 – 210 v). Przecież wówczas też mogła czuć potrzebę pomocy profesjonalnego pełnomocnika. Nic takiego jednak się nie stało . Ustanowiła pełnomocnika dopiero dnia 3 września 2021r. zmierzając do tego ,żeby rozprawa wyznaczona na dzień 9 września 2021r. nie odbyła się. Mając powyższe na uwadze sąd nie uwzględnił wniosku o jej odroczenie (k. 245 v) .

Zgodnie z artykułem 4 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych („Rzym I”) – Dz.Urz. UE 2008 L 177/6 z dnia 4 lipca 2008r. sprost. Dz.Urz. UE 2009 L 309/87 „Umowa , która nie jest objęta ust. 1 lub której składniki byłyby objęte zakresem więcej niż jednego z przypadków określonych w ust. 1 lit. a) h) , podlega prawu państwa, w którym strona zobowiązana do spełnienia świadczenia charakterystycznego dla umowy ma miejsce zwykłego pobytu” . Umowa łącząca strony nie jest objęta ust. 1 . Miejscem zwykłego pobytu pozwanej jest Polska . Zastosowanie miały więc przepisy polskiego kodeksu cywilnego.

Jak już wskazano na wstępie, jedynym skutecznym sposobem obrony pozwanej byłoby podważenie autentyczności jej podpisu na dokumencie . Na marginesie więc należy wskazać , że okoliczność ,że powód przekazywał pozwanej darowizny pieniężne , nie zmienia oceny ,że nie wszystkie transfery pieniężne miały taki charakter . Oświadczenie pozwanej o posiadaniu zobowiązania wobec powoda w kwocie 37.500 euro miało miejsce w początkowym okresie znajomości, na co w kontekście tego dokumentu zwracał uwagę powód w swoich zeznaniach (k. 246) . Poza tym , w tym okresie poniósł on koszt zakupu samochodu dla pozwanej za (...) . Była to więc kwota znacznie odbiegająca od przekazywanych na jej bieżące potrzeby kwot rzędu 1000-3000 euro . W zakresie objętym niniejszym procesem strony łączyła umowa pożyczki (art. 720 § 1 k.c.) , a nie darowizny (art. 888 § 1 k.c.) .

Mając powyższe na uwadze sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 37.500 euro .

Częściowe oddalenie powództwa dotyczyło daty początkowej odsetek za opóźnienie . Powód dochodził ich od dnia 14 lipca 2010r. W dokumencie z dnia 14 lipca 2010r. nie wskazano daty zwrotu świadczenia . Zgodnie z art. 476 k.c. „Dłużnik dopuszcza się zwłoki , gdy nie spełnia świadczenia w terminie , a jeżeli termin nie jest oznaczony , gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela . Nie dotyczy to wypadku , gdy opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności , za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności” . Skoro wezwanie do zapłaty zostało doręczone dnia 5 sierpnia 2019r. to, uwzględniając trzydniowy termin wyznaczony na zapłatę , odsetki za opóźnienie należało zasądzić od dnia 9 sierpnia 2019r. do dnia zapłaty. Częściowe oddalenie powództwa dotyczy nieuwzględnienia żądania odsetek za wcześniejszy okres .

Częściowe oddalenie powództwa nastąpiło w tak nieznacznym zakresie ,że na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda zwrot wszystkich kosztów procesu . Składały się na nie : opłaty od pozwu : 2.028,00 zł i 6.083,00 zł ; wynagrodzenie adwokackie 5.400,00 zł ; koszty tłumacza : 45,11 zł i 175,93 zł ; koszty dojazdu pełnomocnika na rozprawę 862.54 zł ; opłata skarbową od pełnomocnictwa 17,00 zł – łącznie 14.611,58 zł .

Sąd nie uwzględnił wniosku pełnomocnika powoda o przyznanie wynagrodzenia w wysokości dwukrotności stawki minimalnej (k. 252) . Nie zachodziły bowiem przesłanki określone w § 15 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 , ze zmianami) . Sprawa nie wymagała bowiem szczególnego nakładu pracy adwokata i wynagrodzenie za jego czynności mieściło się w stawce podstawowej . Zostało ono ustalone na podstawie § 2 pkt 6 tego rozporządzenia .

Sąd wypłacił ze Skarbu Państwa kwotę 130,00 zł tytułem zwrotu kosztów stawienia świadka O. N. (k. 195) . Na podstawie art. 83 ust. 2 w związku z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych kwotę tę należało pobrać od pozwanej jako strony przegrywającej sprawę.